

YENİ POPÜLİZM DALGASI ETKİSİNDE ASYA'DA ULUSLARARASI GÜVENLİĞİN İNŞASI: FİLİPİNLER, HİNDİSTAN ve ENDONEZYA'NIN DIŞ SİYASETİNİ BİRLİKTE OKUMAK

Efe Can Gürcan

İstinye Üniversitesi, efe.gurcan@istinye.edu.tr

Ceren Ece Göcen

İstinye Üniversitesi, ceren.gocen@istinye.edu.tr

Suat Eren Özyiğit

İstinye Üniversitesi, suat.ozyigit@istinye.edu.tr

ÖZET

Küreselleşmenin krizi altında bütün dünyayı etkisi altına alan “yeni popülizm” olgusu, günümüzde en keskin ifadelerinden birini Asya kıtasında bulur. Asya’da ise Filipinler’in Duterte’si, Hindistan’ın Modi’si ve Endonezya’nın Widodo’su, yeni popülizm dalgasının belki de en fazla öne çıkan önderleri arasında gösterilir. Asya’nın yeni popülizminin küresel etkileri, liberal demokrasinin gerilemesinin yanı sıra –tıpkı Güney Çin Denizi örneğinde olduğu gibi– artan çatışma riski ve bölgesel istikrarsızlıkta kendisini hissettirmektedir. Bu genel gözlemlerden yola çıkan mevcut çalışma şu sorular etrafında şekillenmektedir: Yeni popülizmin uluslararası güvenliğe etkileri ne şekilde ortaya çıkmaktadır? Asya özelinde, yeni popülizm dalgasının bölgede dış siyaset söylemi ve güvenlik algısının inşasındaki rolü nedir? Bu çalışma, inceleme altındaki ülkelerin kendilerine özgü özelliklerinin yanı sıra dış siyasetlerindeki benzeşen yönleri ve karşılıklı etkileşimleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Böylece çalışma, halk-elit ayrımına, kişisel ve doğrudan bir liderlik tarzına ve halk iradesine vurgu yapan hâkim popülizm tanımının içeriğini uluslararası güvenlik ve Asya kıtasının özgüllüğü bağlamlarında genişleterek literatüre kavramsal ve ampirik katkılar sağlayacaktır. Asya örneğinde, popülizmde belirleyici olan kişisel liderliğin etkileri dış siyasete doğru genişlemiştir. İktidara sahip popülist liderlerin pragmatist yönelimlerinin dış siyaseti şekillendirmiş olduğu anlaşılmaktadır. Çin ile ilişkiler ve popülist desteği artırmaya yönelik altyapı kalkınmasına verilen öncelik belirleyici bir etken teşkil etmektedir. Aşırı sağ milliyetçilikten ya da daha çoğulcu sayılabilecek bir milliyetçilikten beslenmesi fark etmeksizin Asya’daki vakalar, popülizmin kaçınılmaz olarak Trumpvari bir izolasyonizme yol açacağı savını yanlıştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Popülizm, Söylem, Dış Siyaset, Uluslararası Güvenlik, Asya, Güney Çin Denizi

1. Giriş

Cambridge Sözlüğü tarafından “2017 Yılıın Kelimesi” olarak seçilen popülizm, tanımıyla ilgili süregelen bütün belirsizlik ve anlaşmazlıklara karşın günümüz siyasetini şekillendiren en önemli olgulardan biri halini almıştır. Böyle bir ortamda, siyasal çalışmalar alanında popülizmi tanımlamaya ve anlamlandırmaya yönelik literatürün de oldukça genişlediği gözlemlenmektedir. Ne var ki mevcut literatür dahilinde, uluslararası ilişkiler alanını son derece yakından ilgilendiren dinamiklere sahip popülizmin dış siyaset ve ulus-aşırı siyaset ile ilişkisine yönelik çalışmaların henüz emekleme aşamasında olduğu dikkat çekmektedir (Stengel vd., 2019; Roose, 2018). Bu makale, bugüne kadar yeterli ilgiyi görmeyen popülizm ve dış siyaset ilişkisi ile Asya’da popülizm olgusuna ampirik olduğu kadar kuramsal bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Asya’da Hindistan’ın Modi’si, Filipinler’in Duterte’si ve Endonezya’nın Widodo’su, küresel popülizm dalgasının belki de en fazla öne çıkan önderleri arasında gösterilmektedir (Mietzner, 2018). Asya’nın yeni popülizminin küresel etkileri, liberal demokrasinin gerilemesinin yanı sıra –tıpkı Güney Çin Denizi (Gürcan, 2020) örneğinde olduğu gibi– artan çatışma riski ve bölgesel istikrarsızlık gibi sorunlarla kendisini hissettirmektedir. Bu genel gözlemlerden yola çıkan mevcut çalışma şu sorular etrafında şekillenmektedir: Yeni popülizmin uluslararası güvenliğe etkileri ne şekilde ortaya çıkmaktadır? Asya özelinde, yeni popülizm dalgasının bölgede dış siyaset söylemi ve güvenlik algısının inşasındaki rolü nedir? Her ne kadar literatürde popülizm tanımlamaları çeşitlilik gösterse de popülizmi tanımlayıcı birtakım ortak ölçütler oluşturmak mümkündür. Mevcut makalede popülizm; halk-seçkinlik zıtlığı üzerine kurulu kutuplaştırıcı bir yaklaşımı, kişisel ve doğrudan bir liderlik tarzını, halk iradesi veya egemenliği üzerinden gelişen çoğunlukçu bir söylemi yansıtan siyasal düşünce ve eylemlerin bütünü olarak kabul edilmiştir (Anselmi, 2017: 7-8). Makalenin ilk kısmı, Modi döneminde Hindistan’ın dış politikasının dönüşümünü ele alacaktır. İkinci ve üçüncü kısımlar ise sırasıyla Duterte’nin Filipinler’ini ve Jokowi’nin Endonezya’sını inceleyecektir. Son kısım, makalenin bulgularının bir özetini sunacaktır.

2. Modi Yönetimi Altında Hindistan'ın Değişen Dış Siyaseti

2014 yılında başa gelen Narendra Modi, Hint popülizmi tarihinde yeni bir dönem açmıştır. Modi'nin popülist liderlik genellemeleriyle uyuşan belki de en önemli özelliği, keskin bir şekilde dile getirdiği seçkin karşıtlığıdır. Her ne kadar 2014 seçimlerinde en fazla oy aldığı kesimlerin başında orta ve yüksek sınıflar gelse de Modi, kendisiyle özdeşleştirdiği yoksul kesimin mağduriyetini öne çıkarıp Hint siyasetini tekelleştiren “Nehru–Gandhi hanedanlığı” etrafındaki siyasal seçkinlere karşı 60 senelik Ulusal Kongre Partisi (UKP) iktidarları dönemini (1947-2014) sona erdirmiştir (Wojczewski, 2019: 262; Plagemann ve Destradi, 2019: 289). Benzer şekilde, seçkin ve İslam karşıtı bir Hindu milliyetçiliği üzerinden UKP'nin çoğulculuğunu ve sekülerliğini hedef almıştır. “Sahte sekülerlik” ve “gayri millilik” olarak nitelediği “Batıcı” UKP siyasetini, çoğunluğun çıkarlarını Müslümanlar gibi azınlıklara yönelik bir çoğulculuk adına göz ardı etmekle itham etmiştir (Jaffrelot ve Tillon, 2017: 280).

Modi'nin dış siyaset söyleminde, Trump'ın “*America First*” (Önce Amerika) ve “*Made in America*” (Amerikan Üretimi) söylemlerini andıran unsurlar bulunmaktadır. Modi, kendi “*India First*” (Önce Hindistan) sloganını hem çoğunlukçu iç siyasete yönelik ve sekülerlik aleyhine oluşturmuş hem de dış siyasette bir güç propagandası unsuru olarak kullanmıştır (Wojczewski, 2019: 266; The Economic Times, 2013). “*Make in India*” (Hindistan'da Üret) sloganı Trump'inkine benzer bir korumacılık söylemi yansıtmaktadır. Modi, bu popülist sloganla ülkesinde ithal mal tüketiminin azaltılması ve yerli üretimin ilerletilmesi arzusunun dile getirmiştir (Wojczewski, 2020). Hindistan'ın 1991 yılında başlattığı *Look East* (Doğu'ya Dön) siyaseti, Modi ile birlikte *Act East* (Doğu'ya Doğru Hareket Et) ismiyle ilerletilmiştir. Modi, Çin'in Güney Çin Denizi çatışmasındaki sert tavrına ve Kuşak ve Yol Girişimi'ne cevaben Asya-Pasifik ülkeleriyle daha derin bir ekonomik ilişki kurmayı amaçlamıştır (Taufiq 2019: 86; Hussain, 2019: 100). Ayrıca, Hindistan'ın Japonya ve Vietnam gibi ülkeler başta olmak üzere bölge ülkeleri ile stratejik ve askeri iş birliğini genişletme amacını ön plana çıkarmıştır (Wojczewski, 2016:46-48). 2017 ve 2019 yıllarında gerçekleşen Kuşak ve Yol Girişimi Forumları'na katılmayı reddetmiştir. Kuşak ve Yol Girişimi'nin bir devamı olarak yaratılan Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru'nun Hindistan ile ihtilafı olan Keşmir bölgesinden geçirilmesi, Modi yönetiminin bu olumsuz tavrında belirleyici olmuştur (Caussat, 2020: 92). Hindistan'ın Çin ile ilişkileri ise Modi yönetimi altında doğrudan çatışma yönünde ilerlemiştir. İki ülke arasında Soğuk Savaş sonrası dönemin en kanlı sıcak çatışmaları 2017 ve 2020 yıllarında yaşanmıştır. Ayrıca, Keşmir sorununun Modi yönetimi altında şiddetlendiği gözlemlenmektedir. 2019 yılında Hindistan'ın Müslüman çoğunluğa sahip Keşmir'in özel statüsünü kaldırmasıyla Modi'nin bölgede İsrail'in Filistin'deki yerleşimcilik modelini uygulama çabaları öne çıkmıştır (Sen, 2020; Shahid, 2019; Ramdani, 2019).

Ayrıca Modi, 2017 yılındaki İsrail ziyaretiyle bu ülkeyi ziyaret eden ilk Hint lideri unvanına kavuşmuştur. Not düşmekte yarar vardır ki Hindistan, İsrail'in en çok silah ihraç ettiği ülkeler arasında birinci sıradadır. Modi döneminde Hindistan'ın ABD ile askeri iş birliğinde de gözle görülür bir artış gerçekleşmiştir. Hindistan'ın ABD'den silah ithalatı, 2013-2017 döneminde %557'lik bir oranda artış göstermiştir. ABD'nin Hindistan ile gerçekleştirdiği ortak askeri tatbikatların sıklığıyla Hindistan adeta bir NATO ülkesi görünümüne vermiştir (Wojczewski, 2020; Montague, 2019). En nihayetinde Hindistan'ın, kendi kurmuş olduğu Bağlantısızlar Hareketi'nin 2016 yılında Venezuela'da ve 2019 yılında Azerbaycan'da gerçekleşen zirvelerine katılmaması, Nehru'dan miras kalan bağlantısızlık siyasetinin tabutuna son çiviye çakmıştır (Wojczewski, 2020; Plagemann ve Destradi, 2019).

Modi'nin dış siyasetinde, popülist siyaset yapma tarzında sık karşılaşılan faydacı ve esnek yaklaşımın yansımaları görülmektedir. İç siyasette Hindu milliyetçiliği yaklaşımının baskın çıkmasına karşın Modi, Çin ile yaşanan sıcak çatışmalardan sonra bile, yeni katıldığı Çin merkezli Şangay İşbirliği Örgütü ve Asya Altyapı Yatırım Bankası'nı (AAYP) terk etmemiştir. Tersine Hindistan, 2016-2017 yılları arasında AAYP kredilerinden en fazla faydalanan ülke olarak öne çıkmıştır. 2019 yılına kadar Çin, Hindistan'ın en büyük ticaret ortağı konumunu korumuş, ancak daha sonra yerini ABD'ye kaptırmıştır. Çin ile yaşadığı bütün gerginliklere karşın Hindistan, BRICS'in 2020 zirvesine katılmış ve bu vesileyle çok kutuplu dünya talebini Çin ile beraber yeniden dillendirmiştir. Hindistan'ın Kuşak ve Yol Girişimi'ne karşı ilk yıllarda getirdiği olumsuz eleştiriler, yerini bu konuda derin bir sessizliğe bırakmıştır (Gürcan, 2020b; Rana, 2020).

3. Duterte Dönemi Popülizmi Altında Filipin Dış Siyasetinin Dönüşümü

Kendi seleflerinden çok daha farklı bir yönetim tarzı izleyeceği iddiası üzerine kurulu sert bir söylem geliştiren Rodrigo Duterte, 30 Haziran 2016 yılında Filipinler devlet başkanlığına seçilmiştir. Filipinler'in en yoksul ve güvensiz bölgesi Mindanao Adası'ndan olan Duterte, Filipinler'in Manila dışında bir eyaletinden gelen, ülkenin ABD ile ilişkilerini sorgulayan ve kendine sosyalist diyen ilk başkanıdır (Heydarian, 2017, Casiple 2016). Sık sık halk ağız ile konuşan ve söylemini seçkin karşıtlığı üzerine kuran Duterte, klasik popülizm tanımına kolaylıkla dahil edilebilecek özelliklere sahiptir. Seçim kampanyasında yozlaşmış elitlerin, kendi deyişle “emperyal Manila'nın” (Tenorio vd., 2020; Teehankee, 2016) tahakkümünü kıracağı, suçla mücadelede bütün suçluları “Manila Körfezi'ne atıp oradaki balıkları şişmanlatacağı” vaadinde bulunması, Çin ile Filipinler

arasındaki Spratly Adaları sorununu adalara Filipin bayrağı dikerek çözeceği (Montiel vd., 2019: 521), alışıldık popülist söylemin en temel esaslarını ortaya koymaktadır.

Duterte döneminde Filipinler'in dış siyaseti belirgin bir şekilde dönüşüme uğramıştır. Belki de en önemlisi, Filipinler, uluslararası sahadaki geleneksel ABD müttefikliğini terk etmiştir. Duterte'nin kendisi, dış politikada radikal boyutta revizyonist bir yol izleyerek Filipinler'in artık ABD'nin müttefik olmadığını açık bir şekilde belirtmiştir (Heydarian, 2017). Selefinin Güney Çin Denizi'nde Çin'e karşı Filipinler'in direncini artırmak için ABD desteğiyle başlattığı askeri reform sürecini durdurmuştur (Castro, 2019; Castro, 2017). Duterte'nin ABD karşıtlığı ile kendisini sosyalist olarak tanımlaması (Heydarian, 2017) arasında pekâlâ bir bağ kurulabilir. Duterte, Müslüman kökenli büyük annesinin, ona çocukluğunda ABD'nin Filipinler'deki sömürgeci geçmişini anlatmış olduğundan ve lise yıllarında solcu bir öğrenci olduğundan bahsetmiştir (Chao, 2020). Duterte'nin 2007 yılında, Davao'daki belediye başkanlığı döneminde, ABD-Filipinler arasında düzenlenecek ortak tatbikatı engelleyip şehrin havaalanını ABD ordusuna kapatmış olması yine önemli bir ayrıntıdır (Heydarian, 2017). Benzer bağlamda, Filipin dış politikasını radikal bir şekilde ABD ekseninden Çin eksenine kaydırması anlamlıdır. Duterte'nin, halefi Aquino zamanında Çin ile Güney Çin Denizi'ndeki Sparty Adaları sorununun taşındığı ve Filipinler'in haklı bulunduğu Uluslararası Tahkim Mahkemesi kararını tanımaması, bu yönde attığı büyük bir adımdır. Duterte, Güney Çin Denizi'ndeki hakimiyet sorununu Batı merkezli uluslararası kurumların tahakkümünden çıkararak bu sorunu Çin ile ikili ilişkiler dahilinde çözüme yoluna gitmiş ve bu sayede Çin'in ekonomik desteğini güvence altına almayı başarmıştır (Manantan, 2019; Castro, 2019; Chalk, 2018: 11; Heydarian, 2017; Castro, 2016). Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi için 2017 yılında düzenlediği ilk foruma katılım sağlamıştır. ASEAN'in 50. yılında gerçekleşen zirvesinde Kuşak ve Yol Girişimi'nin bölge için önemine dikkat çekmiştir (Manantan, 2019). Bu noktada belirtmek gerekir ki Duterte, seçim vaatleri arasında bulunan altyapı ve kamu hizmetleri sorununu, Çin'den alınan ekonomik destek ile çözmeye başlamıştır (Chao, 2020; Rabena, 2018). Dahası, Filipinler'in dış politikasındaki radikal değişimin temelinde Duterte'nin ABD'ye yeteri kadar güven duymamasının etkili olduğu söylenebilir. Pragmatik (Tenorio vd., 2020) bir yaklaşıma sahip Duterte, Filipinler'in Çin ile savaşacak kapasitesinin olmadığını ve herhangi bir çatışma durumunda ABD'den yeterli yardımı göremeyeceğini düşündüğünden Çin ile bir sorun yaşamamak (Baviera, 2016: 204) yolunda bir politika izlemektedir.

4. Jokowi Döneminde Popülizm ve Endonezya'nın Değişen Dış Siyaseti

Tıpkı Hindistan ve Filipinler gibi, dünyanın en kalabalık Müslüman çoğunluğa sahip (ve dünyanın üçüncü en kalabalık) ülkesi olarak kabul edilen Endonezya da dünyada yükselen popülizm dalgası etkisi altına giren başlıca Asya ülkeleri arasında yer almıştır. Joko Widodo (Jokowi), herhangi bir partiyle doğrudan bağı olmamasına karşın zaferle çıkacağı 2014 yılı cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday gösterilebilmek için daha önce hiç üst yöneticilik görevi üstlenmediği Endonezya Demokratik Mücadele Partisi'ne dahil edilmiştir. Bununla birlikte, yerel bir yönetici olarak ulusal siyasete hâkim elit kesimden gelmediği için seçim kampanyasında halkı zenginlerden çok daha iyi anladığını ifade etmiştir. Parti mekanizmalarının ötesinde, halkla doğrudan bir iletişim kurarak sosyal medya ve gönüllüler üzerinden bir seçim kampanyası yürütmüş ve seçkin karşıtı bir söylem benimsemiştir (Mietzner, 2020; Kenny, 2017; Weatherbee, 2017: 131; Mietzner, 2015: 26; 2019, 376-377). Jokowi, seçkin karşıtı söylemi çerçevesinde, kendisine "sıradan halk"ın (*orang kecil*) şampiyonu yakıştırmasında bulunmuştur (Mietzner, 2018: 380; Heydarian, 2017). Özellikle 2016 yılından itibaren siyaset seçkinler ile uzlaşma sürecine giren Jokowi, eşitlik ve adalet gündemini ikinci planda bırakıp altyapı kalkınmasına öncelik tanımıştır (Mietzner, 2018: 379; Hadiz ve Robison, 2017).

Jokowi'nin popülist iktidarı altında Endonezya'nın dış siyaseti değişime uğramıştır. Önceki dönemde dış politikada "binlerce dost, sıfır düşman" politikası uygulanırken, Jokowi döneminde "binlerce dost yerine en iyi çıkar elde edilecek birkaç dost" politikasına geçilmiştir (Sulaiman, 2019: 614-619; Weatherbee, 2017: 132). Faydacı olarak nitelendirilebilecek bu politika ile Endonezya'nın yönelmesi gereken 'dost' ülkenin Çin olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Nitekim Jokowi, büyümeye dayalı bir ekonomik model izlemenin yanı sıra altyapıyı güçlendirmeye ve deniz gücünü artırmaya büyük önem vermiş; "Endonezya denizlere dönüyor!" (*Indonesia Back to the Seas*) sloganıyla Endonezya'yı küresel bir deniz merkezi (*Poros Maniutun Dunia* veya *Global Maritime Fulcrum*) ve deniz gişesi (*Maritime Toll Road*) haline getirme hedefini benimsemiştir (Sulaiman, 2019: 617; Wicaksana, 2019: 8; Lundry, 2018). Bütün bunlar doğrultusunda, Çin ile ilişkiler ile birlikte Çin liderliğindeki Kuşak ve Yol Projesi ve Endonezya'nın Asya Altyapı Yatırım Bankası üyeliği önem kazanmıştır (Anwar, 2019; Singh vd., 2019; Pattiradjawane, 2016). Jokowi döneminde Endonezya-Çin ilişkileri daha önce hiç olmadığı kadar hızlanmıştır (Anwar, 2019).

Çin ile dış siyasetteki faydacı ilişkiler, Jokowi'nin Güney Çin Denizi'nde önemli bir iddiada bulunmaması ve daha pasif bir konumda yer almasında kendini hissettirmiştir (Laksmiana, 2016). Ne var ki Güney Çin Deniz'iinde münhasır ekonomik bölgelerin paylaşılmasına ilişkin anlaşmazlıklar, 2015-2016 yıllarında ivme kazanmıştır (Gürcan, 2020). Bu dönemde ise Çinli balıkçılar ve Endonezyalı sahil güvenlik güçlerinin karşı karşıya gelmesinden sonra Jokowi, kabine toplantısını bir savaş gemisinde gerçekleştirmiş ve devriyelerin artırılması emrini vermiştir. Ancak Jokowi, Çin'e aşırı taviz verme suçlamalarını bertaraf etmeye yönelik bu sert çıkışı

sonrasında –her ne kadar Endonezya Natuna Adaları konusundaki taleplerini sürdürse de– Endonezya-Çin ilişkileri kısa sürede normale dönmüştür (Arshad, 2020; Sulaiman, 2019).

Jokowi'nin Çin ile dış siyasetinde öne çıkan bir başka durum, Çin-ABD gerilimindeki tavrıdır. Konuyla ilgili açıklamalarında savaşın kimseye faydası olmayacağını, harabeler arasında zaferi kutlamanın bir anlamı olmadığını ve batan bir dünyanın ortasında en büyük ekonomik güç olmanın bir anlamı olmadığını belirtmiştir (Strangio, 2020). Burada da dış siyasetinde güvenlik kaygıları sebebiyle barışçıl bir tutum sergilediğini belirtmek yanlış olmayacaktır. En son olarak, popülizmin Asya genelindeki uluslararası boyutunun Endonezya özelindeki görünümüne kısaca değinmek yerinde olacaktır. Jokowi, Filipinler'in popülist başkanı Duterte'nin uyuşturucuya karşı savaş siyasetini onayladığını açıkça ifade etmiştir. Buna mukabil, 2017 yılında uyuşturucu ticareti şüphelilerinin Endonezya polisi tarafından infaz edilmesi olaylarında artışlar gerçekleşmiştir. Duterte'yi örnek alan Jokowi, uyuşturucu ticareti suçlularını için idam cezası uygulamalarına hız vermiştir (Lundry, 2018).

5. Tartışma ve Değerlendirme

Asya'da 2020 yılına kadar iktidarını koruyan popülistlerin karşılaştırmalı incelemesi, söz konusu ülkelerin dış siyasetlerindeki değişimleri ortaya koymaktadır. Modi'nin sağ milliyetçi popülizminin izlerine *India First* ve *Make in India* gibi popülist dış siyaset söylemlerinde rastlanmaktadır. Modi döneminde Hindistan dış siyaseti, *Look East* konseptinden *Act East* konseptine geçiş yaşamış ve böylelikle Çin'e doğrudan cephe alan güvenlik merkezli bir anlayışa adım atmıştır. Bu bağlamda, Modi'nin Kuşak ve Yol Girişimi'ne mesafeli yaklaşımının yanı sıra 2016 yılından itibaren Hindistan'ın Soğuk Savaş'tan beri Çin ile yaşanan en kanlı çatışmaları yaşaması anlamlıdır. Aynı şekilde, Modi döneminde ABD ile askeri ilişkilerini belki de hiç olmadığı kadar geliştiren Hindistan, adeta bir NATO ülkesi görünümü vermektedir. Popülist Duterte'nin Filipinler'inde de dış siyasetin dönüşümü benzer bir radikallikte seyretmiştir. Duterte'ye kadar bölgede geleneksel bir ABD müttefiki olarak addedilen Filipinler, Duterte dönemiyle ABD'den köklü bir kopuş yaşamıştır. ABD desteğiyle yürütülen askeri modernizasyon süreci, Duterte tarafından kesintiye uğratılmıştır. Selefinden farklı olarak Duterte, Çin ile ilişkilerine ayrı bir önem atfetmiştir ve Güney Çin Denizi sorunu dahilinde Çin ile anlaşmazlıklarını Batı merkezli uluslararası hukuk platformlarına taşımaktan çekinmiştir. Popülist Jokowi'nin Çin'e yönelik yaklaşımı da Duterte'ninkinden pek farklı olmamıştır. Jokowi, Endonezya'nın dış politikasını “binlerce dost yerine en iyi çıkar elde edilecek birkaç dost” konsepti doğrultusunda yeniden şekillendirmiştir. *Global Maritime Fulcrum* ve “Endonezya denizlere dönüyor!” gibi sloganlar ile ülkesinin dış politikasını Çin lehine denizlere yönelik değiştirmiştir. Her ne kadar Çin ile Natuna Adaları üzerinden bir anlaşmazlık yaşasa da bu anlaşmazlıklar, Çin ile ilişkilerin önünü kesmeye yetmemiştir. Asya popülizmi vakası bir bütün olarak incelendiğine anlaşılmaktadır ki popülizmde belirleyici olan kişisel liderliğin etkileri dış siyasete doğru genişlemiştir. Dolayısıyla iktidara sahip popülist liderlerin pragmatist yönelimlerinin dış siyaseti şekillendirmiş olduğu anlaşılmaktadır. Asya ülkeleri özelinde gerek yakınlaşma gerekse uzaklaşma yönünde gelişsin, Çin ile ilişkiler ve popülist desteği artırma yönelik altyapı kalkınmasına verilen öncelik belirleyici bir etken teşkil etmektedir. Aşırı sağ milliyetçilikten ya da daha çoğulcu sayılabilecek bir milliyetçilikten beslenmesi fark etmeksizin Asya vakaları, popülizmin kaçınılmaz olarak Trumpvari bir izolasyonizme yol açacağı savını yanlışlamaktadır.

Kaynakça

- Anselmi, Manuel. (2017). *Populism: An Introduction*. UK: Routledge.
- Anwar, Dewi Fortuna. (2019). “Indonesia-China Relations: Coming Full Circle?”. *Southeast Asian Affairs*, 145-162.
- Arshad, Arlina. (2020). “Jokowi Plays Down Stand-Off with China in the Natunas”. *The Straitstimes*, 10.01.2020. <https://www.straitstimes.com/asia/se-asia/jokowi-plays-down-stand-off-with-china-in-the-natunas> (Erişim Tarihi: 08.12.2020).
- Baviera, Aileen. (2016). “President Duterte’s Foreign Policy Challenges”. *Contemporary Southeast Asia* 38(2): 202-208.
- Casiple, Ramon. (2016). “The Duterte Presidency as a Phenomenon”. *Contemporary Southeast Asia* 38(2): 179-184.
- Castro, Renato Cruz. (2016). “The Duterte Administration’s Foreign Policy: Unravelling the Aquino Administration’s Balancing Agenda on an Emergent China”. *Journal of Current Southeast Asian Affairs* 35(3): 139-159.
- Castro, Renato Cruz. (2017). “The Duterte Administration’s Appeasement Policy on China and the Crisis in the Philippine-US alliance”. *Philippine Political Science Journal* 38(3): 159-181.
- Castro, Renato Cruz. (2019). “Explaining the Duterte Administration’s Appeasement Policy on China: The Power of Fear”. *Asian Affairs: An American Review* 45(3-4): 165-191.
- Caussat, Paul. (2020). “Facing Political Issues and Protecting National Sovereignty: The Sino-Indian Economic Relation Since 1947”. In *China-India Relations: Geo-political Competition, Economic Cooperation, Cultural Exchange and Business Ties*, ed. Young-Chan Kim. Switzerland: Springer. Pp: 81-98.
- Chalk, Peter. (2018). “National Security in the Philippines Under Duterte: Shooting From the Hip or Pragmatic Partnerships Beyond the Noise”. *Australian Strategic Policy Institute*.
- Chao, Wen-Chih. (2020). “The Philippines’ Perception and Strategy for China’s Belt and Road Initiative Expansion: Hedging with Balancing”. *The Chinese Economy*.
- Gürcan, Efe Can. (2019). *Multipolarization, South-South Cooperation and the Rise of Post-Hegemonic Governance*. New York: Routledge.

- Gürcan, Efe Can. (2020a). "A Neo-Mahanian Reading of Turkey and China's Changing Maritime Geopolitics". *BRIQ* 2(1): 23-35.
- Gürcan, Efe Can. (2020b). "The Construction of "Post-hegemonic Multipolarity" in Eurasia: A Comparative Perspective". *The Japanese Political Economy* 46(2-3): 127-151.
- Hadiz, Vedi ve Robison, Richard. (2017). "Competing Populisms in Post-Authoritarian Indonesia". *International Political Science Review* 38(4): 488-502.
- Heydarian, Richard Javad. (2017). *The Rise of Duterte: A Populist Revolt Against Elite Democracy*. Londra: Palgrave Pivot.
- Hussein, Imtiaz. (2019). "Encircling India: China Tightens South Asian Noose". In *South Asia in Global Power Rivalry: Inside-out Appraisals from Bangladesh*, ed. I. Hussain. London: Palgrave Macmillan. Pp: 100-123.
- Jaffrelot, Christophe ve Tillin, Louise. (2017). "Populism in India". In *The Oxford Handbook of Populism*, eds. C. Kaltwasser, P. Taggart and P. Ostiguy. UK: Oxford University Press. Pp: 179-194.
- Kenny, Paul. (2017). *Populism and Patronage: Why Populists Win Elections in India, Asia, and Beyond*. Oxford University Press.
- Laksmna, Evan A. (2016). "The Domestic Politics of Indonesia's Approach to the Tribunal Ruling and the South China Sea". *Contemporary Southeast Asia* 38(3): 382-388.
- Lundry, Chris. (2018). "Assessing Indonesia's Foreign Policy Under Jokowi". *National Bureau of Asian Research* 13(4): 30-35.
- Manantan, Mark Bryan. (2019). "Pivot Toward China: A Critical Analysis of the Philippines' Policy Shift on the South China Sea Disputes". *Asian Politics & Policy* 11(4): 643-662.
- Mietzner, Marcus. (2015). "Reinventing Asian Populism: Jokowi's Rise, Democracy, and Political Contestation in Indonesia". *Policy Studies*, 72. <https://www.eastwestcenter.org/system/tdf/private/ps072.pdf?file=1&type=node&id=35018> (Erişim Tarihi: 15.12.2020).
- Mietzner, Marcus. (2018). "Movement Leaders, Oligarchs, Technocrats and Autocratic Mavericks: Populists in Contemporary Asia". In *Routledge Handbook of Global Populism*, ed. Carlos de la Torre. London: Routledge. Pp: 370-384.
- Mietzner, Marcus. (2020). "Rival Populisms and the Democratic Crisis in Indonesia: Chauvinists, Islamists and Technocrats". *Australian Journal of International Affairs* 74(4): 420-438.
- Montague, Zach. (2019). "U.S.-India Defense Ties Grow Closer as Shared Concerns in Asia Loom". *The New York Times*, 20.11.2019. <https://www.nytimes.com/2019/11/20/world/asia/india-military-exercises-trump.html> (Erişim Tarihi: 13.12.2020).
- Montiel, Cristina, Boller, Arvin, Uyheng, Joshua ve Espina, Ervina. (2019). "Narrative Congruence Between Populist President Duterte and the Filipino Public: Shifting Global Alliances From the United States to China". *Journal of Community & Applied Social Psychology* 29(6): 520-534.
- Pattiradjawane, René L. (2016). "The Indonesian Perspective Toward Rising China: Balancing the National Interest". *Asian Journal of Comparative Politics* 1(3): 260-282.
- Plagemann, Johannes ve Destradi, Sandra. (2019). "Populism and Foreign Policy: The Case of India". *Foreign Policy Analysis* 15(2): 283-301.
- Rabena, Aaron Jed. (2018). "The Complex Interdependence of China's Belt and Road Initiative in the Philippines". *Asia & The Pacific Policy Studies* 5(3): 683-697.
- Ramdani, Nabila. (2019). "Modi's Brutal Annexation of Kashmir Follows the Israel-Palestine Script to the Letter – Now Permanent War is Certain". *Independent*, 22.08.2019. <https://www.independent.co.uk/voices/modi-kashmir-crisis-india-pakistan-israel-palestine-netanyahu-a9074501.html> (Erişim Tarihi: 12.12.2020).
- Rana, Kishan. (2020). "Conclusion: An Indian Perspective on the Belt and Road Initiative". In *China-India Relations: Geopolitical Competition, Economic Cooperation, Cultural Exchange and Business Ties*, ed. Young-Chan Kim. Switzerland: Springer. Pp: 203-228.
- Roose, Joshua. (2018). "Non-Western New populism: Religion, Masculinity and Violence in the East". In *Populism and the Crisis of the Democracy*, eds. G. Fitz, J. Mackert ve B. Turner. London: Routledge. Pp: 111-129.
- Sen, Somdeep. (2020). "India's Alliance with Israel Is a Model for the World's Illiberal Leaders". *Foreign Policy*, 10.09.2020. <https://foreignpolicy.com/2020/09/10/indias-alliance-with-israel-is-a-model-for-the-worlds-illiberal-leaders/> (Erişim Tarihi: 12.12.2020).
- Shahid, Kunwar Khuldune. (2019). "Kashmir Is Palestine: Why Both India and Pakistan Want to Push This Ominous Comparison". *Haaretz*, 14.08.2019. <https://www.haaretz.com/world-news/premium-kashmir-is-palestine-why-india-and-pakistan-are-both-pushing-this-ominous-analogy-1.7683411> (Erişim Tarihi: 12.12.2020).
- Singh, Bhubbindar, Teo, Sarah, Ho, Shawn ve Tsjeng, Henrick. (2019). "Contending Visions of East Asian Regional Order: Insights From the United States, China, Japan, and Indonesia". *Asian Affairs: An American Review* 46(1): 19-41.
- Stengel, Frank A., MacDonald, David B. ve Nabers, Dirk. (2019). "Introduction: Analyzing the Nexus Between Populism and International Relations". In *Populism and World Politics: Exploring Inter- and Transnational Dimensions*, eds. F. Stengel, D. MacDonald ve D. Nabers. Basingstoke: Palgrave Macmillan. Pp: 1-22.
- Sulaiman, Yohanes. (2019). "What Threat? Leadership, Strategic Culture, and Indonesian Foreign Policy in the South China Sea". *Asian Politics & Policy* 11(4): 606-622.
- Taufiq, Hossain Ahmed. (2019). "China, India, and Myanmar: Playing Rohingya Roulette?". In *South Asia in Global Power Rivalry: Inside-out Appraisals from Bangladesh*, ed. I. Hussain. London: Palgrave Macmillan. Pp: 81-99.
- Teehankee, Julio C. (2016). "Duterte's Resurgent Nationalism in the Philippines: A Discursive Institutional Analysis". *Journal of Current Southeast Asian Affairs* 35(3): 3-14.
- Tenorio, Christine, Meyer, Patrik ve Nurmandi, Achmad. (2020). "President Duterte's Bicephalous Leadership: Populist at Home – Pragmatic Abroad". *Asian Journal of Comparative Politics* 1-15.

- The Economic Times. (2013). “‘India First’ is My Definition of Secularism: Narendra Modi”, 10.03.2013. <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/india-first-is-my-definition-of-secularism-narendra-modi/articleshow/18888854.cms?from=mdr> (Erişim Tarihi: 09.12.2020).
- Weatherbee, Donald E. (2017). “Indonesia and China: The Bumpy Path to a Wary Partnership”. In *Southeast Asia And China: A Contest. In Mutual Socialization A Contest in Mutual Socialization*, eds. Lowell Dittmer and Chow Bing Ngeow. Singapur: World Scientific Publishing. Pp: 139-151.
- Wicaksana, Gede Wahyu. (2019). “Economic Nationalism for Political Legitimacy in Indonesia”. *Journal of International Relations and Development*.
- Wojczewski, Thorsten. (2016). “China’s Rise as a Strategic Challenge and Opportunity: India’s China Discourse and Strategy”. *India Review* 15(1): 22-60.
- Wojczewski, Thorsten. (2019). “Conceptualizing the Links Between Populism, Nationalism and Foreign Policy: How Modi Constructed a Nationalist, Anti-establishment Electoral Coalition in India”. In *Populism and World Politics: Exploring Inter- and Transnational Dimensions*, eds. F. Stengel, D. MacDonald ve D. Nabers. Basingstoke: Palgrave Macmillan. Pp: 251-274.
- Wojczewski, Thorsten. (2020). “Populism, Hindu Nationalism, and Foreign Policy in India: The Politics of Representing “the People””. *International Studies Review* 22(3): 396–422.